

Petycja - o zapowiedź odmowy podpisania kolejnego przedłużenia art. 100d ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy albo o skierowanie tego przepisu do Trybunału Konstytucyjnego

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach składam petycję w interesie publicznym i zwracam się do Pana Prezydenta o:

1. Publiczną zapowiedź, że ustawa przedłużająca po raz kolejny obowiązywanie art. 100d ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy nie zostanie podpisana, jeżeli przedłużenie tego przepisu nie zostanie z niej usunięte - tak, aby parlament mógł uchwalić pozostałe przepisy pakietu bez ryzyka dla ich wejścia w życie.

2. Ewentualnie: skierowanie art. 100d w brzmieniu obowiązującym do Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji, celem zbadania zgodności z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz z art. 32 Konstytucji.

Uzasadnienie

Art. 100d zawiesza od 1 stycznia 2023 r. bieg terminów załatwiania spraw pobytowych przez wojewodów; był przedłużany pięciokrotnie, obecnie do 4 marca 2027 r. W praktyce oznacza to, że organ administracji nie pozostaje w zwłoce niezależnie od czasu trwania postępowania, a ponaglenie i skarga na bezczynność - środki przysługujące każdemu obywatelowi - wobec cudzoziemców tracą skuteczność. Średni czas postępowania o pobyt czasowy i pracę wynosi 341 dni przy terminie ustawowym 60 dni; na decyzje oczekuje 463 487 spraw (odpowiedzi MSWiA na interpelacje nr 12584 i 18089).

Nie jest to ocena wyłącznie moja. Naczelny Sąd Administracyjny odmawia stosowania tego przepisu w ramach rozproszonej kontroli konstytucyjności: w wyroku z 13 czerwca 2025 r. (II OSK 2940/24) stwierdził, że przedłużenie zawieszenia na okres po 30 czerwca 2024 r. „nastąpiło z oczywistym naruszeniem zasady proporcjonalności, a tym samym z oczywistym naruszeniem m.in. art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 47 w zw. z art. 52 ust. 1 Karty Praw Podstawowych”. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przyznało w korespondencji z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo pomijania tego przepisu przez sądy (pismo BMP.0790.3.7.2026(6) z 29 czerwca 2026 r., opublikowane na stronie internetowej Rzecznika, spr. XI.541.22.2025.DB). Utrzymywanie w obrocie przepisu, którego sądy nie stosują, obciąża wyłącznie strony postępowań i podważa powagę ustawodawcy.

Zwracam się do Pana Prezydenta, a nie do rządu, z dwóch powodów. Po pierwsze, to Prezydent dysponuje prerogatywami, o które proszę: odmową podpisu i wnioskiem do Trybunału. Po drugie, przepis ten nie służy żadnej ze stron sporów politycznych - chroni wyłącznie opieszałość aparatu administracyjnego przed kontrolą sądową, do której prawo ma każdy pozostający pod władzą Rzeczypospolitej. Państwo, które wymaga od ludzi dotrzymywania terminów co do dnia, nie może bezterminowo zwalniać z terminów samego siebie.

Podkreślam, że nie proszę o odmowę podpisania jakiejkolwiek ustawy w całości ani o działania przeciwko przepisom regulującym legalność pobytu - wyłącznie o presję na wyodrębnienie i nieprzedłużanie jednego przepisu proceduralnego, o którym mowa wyżej.

Wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję danych, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach.

[imię i nazwisko usunięte]

[adres usunięty], [adres usunięty]

[e-mail usunięty]

adres do doręczeń elektronicznych: [ADE usunięty]